Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i vallagen (714/1998) 2 § 2 mom., 8 § 2 och 4 mom., 9 § 4 mom., 13 § 4 mom., 18 §, 19 § 1 mom., 21 § 1 och 4 mom., 22—25 §, 26 § 1 och 5 mom., 27 §, 28 § 3 mom., 29 § 1 och 3 mom., 71 § 2 mom., 102 § 2 mom., 106 § 3 mom., 143 § 3 mom. samt 162, 176, 177, 177 a och 192 §,

av dem 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1213/2013, 8 § 2 mom., 19 § 1 mom., 21 § 4 mom. och 177 a § sådana de lyder i lag 1223/2018, 8 § 4 mom., 9 § 4 mom. och 13 § 4 mom. sådana de lyder i lag 247/2002, 18 § sådan den lyder i lagarna 496/2013, 563/2015 och 1223/2018, 21 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 1263/2007, den finska språkdräkten i 22 § sådan den lyder i lag 563/2015, 23 §, 28 § 3 mom., 71 § 2 mom. och 177 § sådana de lyder i lag 496/2013, 27 § och 102 § 2 mom. sådana de lyder i lag 300/2009 samt 192 § sådan den lyder i lag 1404/2009, som följer:

2 §

Rösträtt

— —

Röstberättigade vid Europaparlamentsval är också sådana medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen som senast på valdagen fyller 18 år och som har i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun i Finland eller som är anställda inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation eller som är familjemedlemmar till sådana personer, om de bor i Finland och om uppgifterna om dem har registrerats i befolkningsdatasystemet på det sätt som föreskrivs i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009). Röstberättigade i Finland är dock inte de som förlorat sin rösträtt vid Europaparlamentsval på grund av ett beslut i ett enskilt civilrättsligt eller straffrättsligt ärende i den stat i vilken de är medborgare (*hemstat*).

— —

8 §

Röstningsområden

— —

Beslutet om röstningsområdena träder i kraft vid ingången av kalenderåret, om beslutet fattats och på det sätt som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreskriver meddelats den senast i augusti månad det år som föregår ikraftträdandet.

— —

Ett sådant beslut om röstningsområdena som har meddelats Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska iakttas trots att besvär anförs hos förvaltningsdomstolen tills besvären har avgjorts, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ändring i beslut som förvaltningsdomstolen har fattat med anledning av besvär får inte sökas genom besvär.

9 §

Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen

— —

Kommunstyrelsen ska se till att det i det *register över röstningsställen* som förs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, utan dröjsmål och på det sätt som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer, i fråga om varje allmänt förhandsröstningsställe i kommunen antecknas namnet, besöksadressen samt de dagar och de tider då förhandsröstningsstället är öppet samt namnet på och besöksadressen för röstningsstället på valdagen samt övriga uppgifter som justitieministeriet föreskriver. De allmänna förhandsröstningsställen i hemlandet och röstningsställen på valdagen i hemlandet som före utgången av den 51 dagen före valdagen har antecknats i registret över röstningsställen, är röstningsställen vid valet fastän ett yrkande på rättelse av kommunstyrelsens beslut enligt denna paragraf inte har behandlats och fastän sådana kommunalbesvär som har anförts hos förvaltningsdomstolen och genom vilka ändring söks i beslut med anledning av rättelseyrkande inte har avgjorts. Rättelseyrkande hos kommunstyrelsen och kommunalbesvär över kommunstyrelsens beslut ska handläggas skyndsamt. I förvaltningsdomstolens beslut i ett besvärsärende får ändring inte sökas genom besvär.

13 §

Kommunal centralvalnämnd

— —

Den kommunala centralvalnämnden ska lämna sina kontaktuppgifter till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på det sätt som myndigheten bestämmer.

18 §

Upprättande av och uppgifter i rösträttsregister

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska senast den 46 dagen före valdagen upprätta ett register i vilket införs varje person som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är röstberättigad i det kommande valet (*rösträttsregister*).

Beträffande varje röstberättigad tas följande uppgifter in i rösträttsregistret, sådana de är i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24:

1) personbeteckning,
2) fullständigt namn,
3) vid andra val än kommunalval den valkrets som avses i 5 §,
4) hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun,
5) röstningsområde,
6) röstningsställe på valdagen och adressen till det,
7) modersmål, om detta är danska, isländska, norska eller svenska,
8) vid andra val än kommunalval den stat där den röstberättigade är bosatt, om staten inte är Finland,
9) datum för införande i registret,
10) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Om den röstberättigade inte har hemkommun i Finland den 51 dagen före valdagen, ska folkbokföringskommunen enligt lagen om hemkommun antecknas i rösträttsregistret i stället för

hemkommunen. Om folkbokföringskommunen inte längre hör till finskt territorium, ska Helsingfors stad antecknas i stället för den. Om en sådan medborgare i en annan stat som är röstberättigad vid Europaparlamentsval och kommunalval inte har hemkommun i Finland, ska rösträttskommunen antecknas i rösträttsregistret i stället för hemkommunen. Den röstberättigade hör i detta fall till det röstningsområde som fullmäktige med stöd av 8 § 1 mom. har bestämt i fråga om de röstberättigade som i befolkningsdatasystemet inte har antecknats vid någon fastighet.

Efter upprättandet av rösträttsregistret antecknas i registret beträffande den röstberättigade

1) uppgift om dödsfall, om den röstberättigade har avlidit,

2) för det fall att personen i fråga på det sätt som anges i 26 § har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, uppgift om detta,

3) uppgifter om eventuellt rättelseyrkande och om beslut som har meddelats med anledning av det,

4) uppgift om huruvida den röstberättigade har utövat sin rösträtt,

5) uppgift om en sådan spärrmarkering som avses i 2 mom. 10 punkten, om denna har gjorts i befolkningsdatasystemet efter upprättandet av rösträttsregistret,

6) uppgift om att det i det register som avses i 11 § 1 mom. i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) antecknats samtycke som den röstberättigade gett i fråga om ett elektroniskt delgivningsförfarande.

Vid Europaparlamentsval införs en i Finland röstberättigad medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen i Europaparlamentsvalets rösträttsregister, om han eller hon skriftligen har anmält sin avsikt att utöva sin rösträtt vid Europaparlamentsvalet i Finland och efter detta har haft stadigvarande hemkommun i Finland och inte återtagit sin anmälan. Anmälan eller dess återtagande ska göras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senast den 80 dagen före valdagen före klockan 16.

19 §

Tilläggsuppgifter som ska införas i rösträttsregistret vid kommunalval och Europaparlamentsval

Vid kommunalval införs i rösträttsregistret, utöver vad som föreskrivs i 18 § 2 mom., beträffande varje röstberättigad som inte är finsk medborgare uppgift om

1) medborgarskap,

2) den tidsperiod han eller hon utan avbrott har haft hemkommun i Finland, om inte han eller hon är medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i Island eller Norge,

3) att den röstberättigade gjort en anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 20 § 2 mom. 2 punkten i kommunallagen.

— —

21 §

Meddelandekort

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utarbetar över var och en som införts i rösträttsregistret ett *meddelandekort*, som innehåller följande uppgifter:

1) de uppgifter som avses i 18 § 2 mom. 2, 5 och 6 punkten,

2) den adress som för den röstberättigade finns införd i befolkningsdatasystemet den 51 dagen före valdagen klockan 24,

3) vid vilket val och i vilken valkrets eller i vilken kommun kortets mottagare har rösträtt,

4) valdagen och förhandsröstningsperioden,

5) kontaktinformationen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland och till den kommunala centralvalnämnden,
6) det register eller datasystem som uppgifterna på kortet grundar sig på, samt
7) av justitieministeriet utarbetade anvisningar om kortets användning och om förfarandet vid röstning.

— —

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ser till att meddelandekorten senast den 24 dagen före valdagen sänds till de röstberättigade vilkas adress är känd. Vid Europaparlamentsval sänds kort emellertid inte till sådana i rösträttsregistret införda personer som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 26 § 5 mom. antecknar i rösträttsregistret som saknande rösträtt. Meddelandekortet sänds till den röstberättigade endast elektroniskt, om det beträffande honom eller henne gjorts en i 18 § 4 mom. 6 punkten avsedd anteckning i rösträttsregistret.

— —

22 §

Information till medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen vid kommunalval och Europaparlamentsval

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i god tid före kommunalval och Europaparlamentsval i möjligaste mån på lämpligt sätt meddela alla medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen som uppfyller villkoren för rösträtt att de enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet kommer att ha rösträtt och vara valbara vid valet samt om det förfarande som ska iakttas för utövande av rösträtten och rätten att bli uppställd som kandidat.

23 §

Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret

De uppgifter som antecknats i rösträttsregistret enligt 18 § 2 och 3 mom. och 19 §, med undantag för personbeteckningarna, finns framlagda för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer eller fås avgiftsfritt per telefon vardagar under tjänstetid från och med den 41 dagen före valdagen.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan ge utdrag ur rösträttsregistret. Utdraget ges avgiftsfritt till den som utdraget gäller och till en myndighet som avses i denna lag.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata informerar i den officiella tidningen och på annat lämpligt sätt om tillhandahållandet av uppgifter ur rösträttsregistret samt om hur rättelseyrkande ska framställas.

Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 10 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, får endast de personuppgifter i rösträttsregistret som avses i 18 § 2 mom. 2, 7 och 9 punkten läggas fram för kontroll.

24 §

Rättelseyrkande

Den som anser att han eller hon obehörigen har utelämnats ur rösträttsregistret eller att en anteckning om honom eller henne i registret är oriktig, kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senast den 16 dagen före valdagen före klockan 16.

Rättelseyrkande kan grundas också på sådana på rösträtten inverkande omständigheter som har inträffat efter att rösträttsregistret upprättades.

Om en röstberättigads flyttningsanmälan enligt lagen om hemkommun inkommer till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata senare än den 51 dagen före valdagen, kan den röstberättigade inte på grundval av denna flyttningsanmälan yrka rättelse av sådana i 18 § 2 mom. 3—6 punkten nämnda uppgifter i rösträttsregistret som gäller den röstberättigade.

Ett rättelseyrkande kan framställas genom användning av en för ändamålet utarbetad blankett. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att blanketter finns tryckta eller duplicerade på de ställen där uppgifterna i rösträttsregistret finns framlagda.

25 §

Beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska avgöra rättelseyrkandena senast den 13 dagen före valdagen och göra eventuella av besluten föranledda ändringar i rösträttsregistret senast den 12 dagen före valdagen före klockan 12.

Beslutet ska utan dröjsmål av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata delges den som framställt yrkandet. Beslutet ska sändas per post som rekommenderad försändelse, men det kan också skickas på något annat bevisligt sätt, om detta inte föranleder dröjsmål. Om beslutet innefattar att personen i fråga införs i rösträttsregistret, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samtidigt sända till honom eller henne ett meddelandekort. Är mottagarens postadress inte känd, ska beslutet publiceras i den officiella tidningen.

26 §

Självrättelse

Anser Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att någon obehörigen har utelämnats ur rösträttsregistret eller orättmätigt har tagits in i det eller att en sådan anteckning i rösträttsregistret som gäller honom eller henne är oriktig, har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata rätt att på tjänstens vägnar foga personen i fråga till rösträttsregistret eller anteckna honom eller henne som saknande rösträtt eller rätta den oriktiga anteckning som gäller honom eller henne. Ändringarna ska göras senast den 12 dagen före valdagen före klockan 12.

— —

Har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innan rösträttsregistret för ett Europaparlamentsval vunnit laga kraft fått ett meddelande av en myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om att en röstberättigad som införts i rösträttsregistret har upptagits i denna stats vallängd för samma val, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utan dröjsmål se till att personen i fråga antecknas i rösträttsregistret som saknande rösträtt.

27 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Över ett beslut genom vilket ett rättelseyrkande har förkastats eller avvisats och över ett beslut enligt 26 § 2 mom. får besvär anföras hos förvaltningsdomstolen. Besvären ska anföras senast den sjunde dagen efter den dag då parten i fråga har delgetts beslutet eller efter den dag då beslutet har publicerats i den officiella tidningen. En besvärsskrift som riktats till förvaltnings-

domstolen kan inom besvärstiden lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för vidarebefordran till förvaltningsdomstolen. På anförande av besvär tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrätta ändringssökanden och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om sitt beslut. Om beslutet innefattar att någon ska införas i rösträttsregistret eller att uppgifter om någon ska ändras, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata göra de behövliga ändringarna i rösträttsregistret. Om förvaltningsdomstolen meddelar ett sådant beslut senare än den fjärde dagen före valdagen klockan 19, ska den utan dröjsmål sända beslutet också till den kommunala centralvalnämnden, som ska foga beslutet till den vallängd som nämns i 71 §. Om besvären har förkastats eller avvisats, ska förvaltningsdomstolen underrätta Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om detta, och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska göra anteckning om detta i rösträttsregistret.

Över förvaltningsdomstolens beslut enligt denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

28 §

Rösträttsregistrets laga kraft

— —

Om någon uppenbart oriktigt med stöd av 26 § 1 eller 5 mom. har antecknats i rösträttsregistret som saknande rösträtt, får Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata stryka anteckningen ur det lagakraftvunna rösträttsregistret.

— —

29 §

Användningen av rösträttsregistret

I rösträttsregistret antecknas i enlighet med 5 och 6 kap. när och var den röstberättigade har röstat. Anteckningen kan göras av en valförrättare vid ett allmänt förhandsröstningsställe i hemlandet eller av valbestyrelsens ordförande eller av valnämnden eller den kommunala centralvalnämnden eller, på den kommunala centralvalnämndens begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om anteckningen konstateras vara oriktig, kan den rättas endast av den kommunala centralvalnämnden eller, på dennas begäran, av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

— —

Efter att valresultatet har vunnit laga kraft ska av justitieministeriet föreskrivna arkivutskrifter matas ut ur rösträttsregistret. Därefter ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utplåna uppgifterna ur registret.

71 §

Vallängderna och leverans av dem

— —

I vallängderna införs endast de personer som enligt de anteckningar som gjorts i rösträttsregistret inte har utövat sin rösträtt vid förhandsröstningen. Vallängderna skrivs ut röstningsområdesvis i alfabetisk ordning enligt personernas namn eller på det sätt som justitieministeriet bestämmer. Vallängderna innehåller vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval en

rubrik med uppgift om valkrets och vid alla val rubriker med uppgift om kommun och röstningsområde samt för varje person hans eller hennes fullständiga namn och personbeteckning. Om det i rösträttsregistret för en person har antecknats en sådan uppgift om spärrmarkering som avses i 18 § 2 mom. 10 punkten eller 18 § 4 mom. 5 punkten, ska en anteckning om detta skrivas ut även på vallängden.

— —

102 §

Anförande och behandling av besvär

— —

På besvärsförfarandet och behandlingen av besvär tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

— —

106 §

Nyval på grund av besvär

— —

Vid nyval iakttas samma indelning i röstningsområden samt används samma lagakraftvunna rösträttsregister och samma sammanställning av kandidatlistorna som vid de upphävda valen, om inte något annat bestäms i besvärsmyndighetens beslut. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att ett nytt meddelandekort sänds till dem som införts i rösträttsregistret. Förhandsröstning förrättas endast i den valkrets eller kommun som de utlysta nyvalen gäller. I fråga om förrättandet av nyval gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om ordinarie val.

— —

143 §

Åtgärder när en presidentkandidat eller den som valts till president får bestående förhinder eller avlider

— —

Justitieministeriet ska skyndsamt underrätta utrikesministeriet, valkretsnämnderna och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om statsrådets beslut, vilka ska se till att meddelandet sänds vidare till övriga valmyndigheter. Valmyndigheterna ska avbryta de förberedande åtgärderna för valet. Justitieministeriet meddelar närmare föreskrifter och anvisningar om myndigheternas åtgärder med anledning av statsrådets beslut.

— —

162 §

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas anmälningsskyldighet

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska efter utgången av den tidsfrist som anges i 18 § 5 mom. omedelbart underrätta myndigheten i hemstaten för medborgare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om de röstberättigade medborgare i staten i fråga som har meddelat att de önskar utöva sin rösträtt i Finland.

176 §

Meddelande om dubbelkandidatur

Har Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fått meddelande av en myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen om att en i Finland valbar person har ställts upp som kandidat i detta land i samma val, ska den utan dröjsmål delge Helsingfors valkretsnämnd detta meddelande.

177 §

Kontroll av valbarheten för en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen

Helsingfors valkretsnämnd ska utan dröjsmål underrätta Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om en kandidatansökan som gäller en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska utan dröjsmål till den behöriga myndigheten i kandidatens hemstat sända de uppgifter om ansökan som behövs för att kontrollera kandidatens valbarhet.

177 a §

Lämnande av uppgifter för kontroll av valbarheten för finska medborgare

Om en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen begär uppgifter av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata som behövs för kontroll av valbarheten för en finsk medborgare som kandiderar i medlemsstaten i fråga, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata lämna uppgifterna inom fem arbetsdagar.

192 §

Statens ämbetsverk på Ålands behörighet

I landskapet Åland sköts de uppgifter som enligt 18 § 5 mom., 23 § 2 mom., 24 § 1 och 3 mom., 25 §, 26 § 1—4 mom., 27 § och 29 § 1 mom. ankommer på Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval av Statens ämbetsverk på Åland.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Helsingfors den 29 november 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero